

6/5/2022

FAMILY LAWS II – SET A

MULTIPLE CHOICE QUESTION TYPE

एकाधिक निवड प्रश्न प्रकार

1. The grounds of divorce are mentioned in which provision of the Hindu Laws? हिंदू कायद्यातील कोणत्या तरतुदीमध्ये घटस्फोटाचे कारण नमूद केले आहे?
 - a. Section 13 of the Hindu Marriage Act, 1955 हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे कलम 13
 - b. Section 10 of the Hindu Marriage Act, 1955 हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे कलम 10
 - c. Section 19 of the Hindu Marriage Act, 1955 हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे कलम 19
 - d. Section 14 of the Hindu Marriage Act, 1955 हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे कलम 14

2. Section 25 of the Hindu Marriage Act, 1955 talks about – हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे कलम 25 याबद्दल बोलते -
 - a. Permanent Alimony & maintenance कायमस्वरूपी पोटगी आणि देखभाल
 - b. Relief for respondent in divorce and other proceedings घटस्फोट आणि इतर कार्यवाहीमध्ये प्रतिवादीसाठी दिलासा
 - c. Decree in Proceedings कार्यवाही मध्ये डिक्री
 - d. Documentary Evidence कागदोपत्री पुरावा

3. 'Guardian not to be appointed for the Minor's undivided interest in joint family property' is mentioned in which section of the Hindu Minority & Guardianship Act, 1956 – 'संयुक्त कौटुंबिक मालमत्तेतील अल्पवयीनांच्या अविभाजित हितासाठी पालकाची नियुक्ती केली जाऊ नये' याचा उल्लेख हिंदू अल्पसंख्याक आणि पालकत्व कायदा, 1956 च्या कोणत्या कलमात आहे -
 - a. Section 11 कलम 11
 - b. Section 13 कलम 13
 - c. Section 12 कलम 12
 - d. Section 20 कलम 20

4. The Court dealt with the issue of sapinda relationship in - न्यायालयाने सपिंडा नातेसंबंधाचा मुद्दा हाताळला -
 - a. SarlaMudgal Case सरला मुद्दल प्रकरण
 - b. Sha bano Case शाह बानो प्रकरण
 - c. Arun Laxmanrao V Meena Arun अरुण लक्ष्मणराव विरुद्ध मीना अरुण
 - d. New Horizons vs Union of India न्यू होरायझन्स विरुद्ध युनियन ऑफ इंडिया

5. Aarti, a Hindu girl married Suhas, a bank official at Delhi. Aarti got selected as an executive in a firm at Bombay after one year of her marriage. She joined the job against the wishes of her husband. Suhas presented a petition for restitution of conjugal rights. Will Suhas succeeds? आरती या हिंदू मुलीने दिल्लीतील बँक अधिकारी सुहासशी लग्न केले. लग्नाच्या एक वर्षानंतर

आरतीची मुंबईतील एका फर्ममध्ये एक्झिक्युटिव्ह म्हणून निवड झाली. पतीच्या इच्छेविरुद्ध ती नोकरीत रुजू झाली. सुहासने वैवाहिक हक्क परत मिळण्यासाठी याचिका सादर केली. सुहास यशस्वी होईल का?

- Yes, a husband and wife are in a bond of marriage so they have to live together. होय, पती-पत्नी वैवाहिक बंधनात आहेत म्हणून त्यांना एकत्र राहावे लागेल.
 - Yes, the husband is well-settled and so the wife need not go to another State to work. होय, पती व्यवस्थित आहे आणि त्यामुळे पत्नीला कामासाठी दुसऱ्या राज्यात जाण्याची गरज नाही.
 - No, because the Constitution of India provides that no one can be discriminated on the ground of sex and equality of opportunity shall be available to all. नाही, कारण भारतीय राज्यघटनेत अशी तरतूद आहे की लिंगाच्या आधारावर कोणाचाही भेदभाव केला जाऊ शकत नाही आणि संधीची समानता सर्वांना उपलब्ध असेल.
 - No, because the husband does not earn as much as the wife. नाही, कारण नवरा बायकोइतका कमावत नाही.
6. Hindu Disposition of Property Act came in which year – हिंदू डिस्पोजिशन ऑफ प्रॉपर्टी ऍक्ट कोणत्या वर्षी आला –
- 1956 १९५६मध्ये
 - 1955 १९५५मध्ये
 - 1916 १९१६मध्ये
 - 1918 १९१८मध्ये
7. 'Guardianship in marriage' is mentioned in which section of the Hindu Marriage Act, 1955 – हिंदू विवाह कायदा, 1955 च्या कोणत्या कलमात 'लग्नात पालकत्व' नमूद आहे –
- Section 8 कलम ८
 - Section 6 कलम ६
 - Section 29 कलम २९
 - Section 11 कलम ११
8. Smt. Seema vs Ashwani Kumar this case law is related with _____ श्रीमती. सीमाविरुद्ध अश्वनीकुमारयाप्रकरणाचाकलम _____ संबंधित आहे.
- Registration of Hindu marriages हिंदू विवाह नोंदणी
 - Cruelty of Hindu marriages हिंदू विवाहाची क्रूरता
 - Desertion of Hindu marriages हिंदू विवाहाचा त्याग
 - Adultery of Hindu marriages हिंदू विवाहांचे व्यभिचार
9. Sachin marries with the wife of the pre-deceased brother, this marriage is – सचिनने पूर्व-मृत भावाच्या पत्नीशी लग्न केले, हे लग्न आहे –
- Valid वैध
 - Voidable निरर्थक
 - Invalid अवैध
 - Avoidable टाळता येण्याजोगे

10. Which among the following are the modern sources of law? खालीलपैकी कोणते कायद्याचे आधुनिक स्रोत आहेत?
- Justice, Equity and good conscience न्याय, समता आणि सद्सद्विवेकबुद्धी
 - Dharmashastra and Manusmriti धर्मशास्त्र आणि मनुस्मृती
 - Commentaries and Digests भाष्य आणि डायजेस्ट
 - Shruti and Vedas श्रुती आणि वेद
11. For the ground of desertion to be ground of divorce under the Hindu Marriage laws, the accused should have deserted the petitioner for a continuous period of how many years? हिंदू विवाह कायद्यांतर्गत घटस्फोटाचे कारण होण्यासाठी आरोपीने याचिकाकर्त्याला किती वर्षे सतत सोडून दिले असावे?
- 1 Year 1 वर्ष
 - 2 years २ वर्षे
 - 3 Years ३ वर्षे
 - 4 years ४ वर्षे
12. _____ means the child who was in the womb at the time of death of intestate who is subsequently born alive shall have the same right to inherit to intestate as if he or she had been born before the death of intestate and the inheritance shall be deemed to vest in such a case from the date of death of the intestate. _____ म्हणजे जे अपत्य मृत्युपत्र न-करता मृत झालेल्या व्यक्तीच्या मृत्यूच्या वेळी गर्भात होते व त्याच्या मृत्यू-नंतर जन्मलेला असेल अश्या अपत्यास (पुत्र/कन्या) जणूकाही ते मृत्युपत्र न करणाऱ्या व्यक्तीच्या मृत्यूपूर्वी जन्मलेला होते अश्याप्रकारे मृत्युपत्र नकेलेल्या व्यक्तीच्या वारसदार होण्याचा हक्क असतो व हा हक्क मृत्युपत्र न केलेल्या व्यक्तीच्या मृत्यूच्या दिनांकापासून निहित होतो.
- Special child विशेष अर्भकाचे हक्क
 - Posthumous child गर्भस्थ अपत्याचे हक्क
 - Infant अर्भक
 - Handicapped child अपंग मूल
13. Which provision of the Hindu Succession Act, 1956, mentions 'disqualification of a person from inheriting the property of the person murdered, who has committed murder or abets the commission of murder – हिंदू उत्तराधिकार कायदा, 1956 मधील कोणत्या तरतुदीमध्ये 'खून झालेल्या व्यक्तीच्या मालमत्तेचा वारसा मिळण्यापासून एखाद्या व्यक्तीला अपात्र ठरवण्यात आले आहे, ज्याने खून केला आहे किंवा खून करण्यास प्रोत्साहन दिले आहे -
- Section 25 कलम 2५
 - Section 26 कलम २६
 - Section 27 कलम २७
 - Section 29 कलम 2९
14. In Baburi Panmota Kuer Vs Ram Agya Singh was about – बाबुरी पानमोटा कुएर विरुद्ध राम आग्या सिंह बदल होते -
- Saptapadi सप्तपदी
 - Prohibited Relationships निषिद्ध संबंध

- c. Duty to make true disclosures of facts in marriage वैवाहिक जीवनातील वस्तुस्थिती सत्य प्रकट करणे कर्तव्य
- d. Legitimacy of child born out of void marriages निरर्थक विवाहातून जन्माला आलेल्या मुलाची वैधता.
15. Which among the following will not amount to fraud in marriage – खालीलपैकी कोणते लग्नात फसवणूक होणार नाही -
- a. Concealment of a serious disease गंभीर रोग लपवणे
- b. Concealment of a previous marriage मागील लग्न लपवणे
- c. Concealment of Unchastity अशुध्ता लपवणे
- d. Concealment of Age वय लपवणे
16. The word Benami is origin. बेनामी हा शब्द _____ मूळ आहे
- a. French फ्रेंच
- b. Germany जर्मनी
- c. Australia ऑस्ट्रेलिया
- d. Persian पर्शियन
17. Which of the following is an additional ground available to a wife to claim a decree of judicial separation under the Hindu Marriage Act – हिंदू विवाह कायदांतर्गत न्यायिक विभक्त होण्याच्या आदेशावर दावा करण्यासाठी पत्नीला खालीलपैकी कोणते अतिरिक्त कारण उपलब्ध आहे –
- a. Renunciation of the world संसाराचा त्याग
- b. Presumed death मृत्यू गृहीत धरला
- c. Rape, Sodomy or Bestiality बलात्कार, लैंगिक अत्याचार किंवा पाशवीपणा
- d. Cruelty क्रूरता
18. In which case was it held that, “Proper solemnization of the second marriage is an essential ingredient to constitute the offence of bigamy under Section 494 of the Indian Penal Code” – ज्या प्रकरणात असे मानले गेले होते की, "भारतीय दंड संहितेच्या कलम 494 नुसार दुस-या विवाहाचा योग्य सोहळा हा एक अत्यावश्यक घटक आहे" -
- a. Chand Patel Vs Bismillah Begum चांद पटेल विरुद्ध बिस्मिल्ला बेगम
- b. Githa Hariharan Vs RBI गीता हरिहरन विरुद्ध आरबीआय
- c. Ratan Vs Bisan रतन वि बिसन
- d. Bhaurao Lokhande Vs State of Maharashtra भाऊराव लोखंडे विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य
19. In which case was it held that “there will be no desertion without Animus Deserendi” – ज्या प्रकरणात असे मानले गेले होते की "अनिमस डिसेरेन्डीशिवाय त्याग होणार नाही" -
- a. Jayachandra Vs Aneelkaur जयचंद्र वि अनिलकौर
- b. Williams Vs Williams विल्यम्स वि विल्यम्स
- c. Bipinchandra Vs Prabhavati बिपिनचंद्र वि प्रभावती
- d. Durga Tripathy Vs Arundhati Tripathy दुर्गा त्रिपाठी वि. अरुण्डती त्रिपाठी

20. Hindu Minor's Marriage is – हिंदू अल्पवयीन विवाह आहे -

- a. Valid वैध
- b. Void शून्य
- c. Voidable निरर्थक
- d. Factum – Valid तथ्य - वैध

DESCRIPTIVE TYPE वर्णनात्मक प्रकार

1. Explain the term urbanisation. शहरीकरण या शब्दाचे स्पष्टीकरण करा.
2. State the difference between polyandry and polygamy. बहुपत्नीत्व आणि बहुपतित्व यातील फरक सांगा.
3. State the reasons for having a uniform civil code. समान नागरी संहिता असण्याची कारणे सांगा.
4. Who is a 'Karta' and explain his power of alienation of coparcenary property. 'कर्ता' कोण असतो आणि त्याच्या सह संपत्तीपासून-वेगळे करण्याचे अधिकार स्पष्ट करा.
5. Meena, a Hindu woman is married to Rajiv, who often ill-treats her, alleging that she did not bring along any dowry. Meena's parents had in fact given Rs. 2 Lakhs to her mother-in-law at the time of the marriage. मीना या हिंदू महिलेचे राजीवशी लग्न झाले आहे, जो तिच्यावर हुंडा आणला नसल्याचा आरोप करून तिच्याशी अनेकदा गैरवर्तन करतो. मीनाच्या पालकांनी खरे तर 2 लाख रु. लग्नाच्या वेळी सासूला दिले होते.
 - (a) What legal action can be taken against Rajiv? राजीववर कोणती कायदेशीर कारवाई केली जाऊ शकते?
 - (b) Can Meena get the Rs. 2 Lakhs back? मीनाला रु. 2 लाख परत मिळतील का?
6. Explain the concept of separate property. स्वतंत्र मालमत्तेची संकल्पना स्पष्ट करा.
7. Define guardian. What are the powers of a guardian? पालक परिभाषित करपालका चे अधिकार काय आहेत?
8. What is sati? State the punishment for abatement of Sati. सती म्हणजे काय? सती जाण्यास पौरुष करण्याची शिक्षा सांगा.
9. Explain Sapinda Relationship. सपिंडा संबंध स्पष्ट करा.
10. Write 5-10 lines on desertion as a valid ground for divorce. घटस्फोटासाठी 'त्याग' वैध कारण म्हणून ५-१० ओळी लिहा.

20/1/24

4200213 - SUB III (60:40)

Paper / Subject Code: 66812 / Family Law-II

(2 hours)

(Total marks = 60)

N.B. (I) Attempt ALL questions

1. Answer any SIX of the following in two sentences :

(12)

- Define 'Guardian' under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956
- Mention any two acts amounting to Abetment of Sati under The Commission of Sati (Prevention) Act, 1987.
- What are the reasons for having a Uniform Civil Code ?
- Enumerate any two grounds under which a wife alone can seek divorce under the Hindu Marriage Act, 1955.
- Mention any two examples of Avyavaharika debt.
- Mention any two rights of a Karta.
- When two persons are said to be related to each other by Full blood and half-blood?
- What is the difference between Patrilocal and Matrilocal Family?
- When a person is deemed to die intestate?
- What is the punishment for demanding dowry under 'Dowry Prohibition Act, 1961?

Q.2 Write short notes on any TWO of the following :

(12)

- Reunion
- Child Marriage
- Westernisation
- Maintenance Pendent Lite under Hindu Marriage Act, 1955.

Q.3 Answer any TWO of the following (Give reasons for your answers) :

(12)

- Mr. X, a Hindu male dies intestate leaving behind son, daughter, daughter of predeceased daughter of predeceased daughter and brother 'B'.
 - How X's Property will devolve after his death?
 - If the daughter is predeceased and leaving behind her two children, then how the Property will devolve after X's death?

b. Natasha and Rajesh got married as per Hindu rites in 2022, they both want to adopt a son Sanjay.

- i. What are the formalities to be completed by the couple to make a valid adoption?
- ii. If Natasha has adopted a daughter 'Asha' in 2020, then what is the relationship between Natasha, Rajesh and Asha.

c. Suresh and Geeta married to each other in the year 2008. After 6 months she filed petition for Divorce by mutual consent before family court.

- i. Whether Suresh and Geeta can get divorce immediately after filing divorce petition?
- ii. What are the conditions mentioned under the Act to get divorce decree?

d. A Hindu male aged 18 years married to Hindu female 'B' aged 16 years.

- i. What is the status of marriage between A and B.
- ii. If a child is born by this wedlock what are the rights available to such child.

Q.4. Answer any TWO of the following :

(24)

- a. What are the chief characteristics of Mitakshara coparcenary? State any four rights of Coparceners.
- b. Explain the provisions relating to the devolution of property of a Hindu male dying intestate under Hindu Succession Act, 1956.
- c. What are requisites of valid Adoption under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956?
- d. Explain desertion and cruelty as grounds of divorce under Hindu Marriage Act, 1955.

कालावधी: २½ तास

एकूण गुण: ७५

I प्रत्येकी एक किंवा दोन वाक्यात उत्तर द्या. (कोणतेही ६)

(१२ गुण)

1. Escheat चा अर्थ काय आहे?
2. घरगुती संबंध परिभाषित करा.
3. अव्यवहारिक आणि पूर्ववर्ती ऋण म्हणजे काय?
4. कौटुंबिक हिंसाचार कायदा, 2005 पासून महिलांचे संरक्षण अंतर्गत आर्थिक संरक्षण परिभाषित करा.
5. विशेष विवाह कायदा, 1954 अंतर्गत विवाह अधिकाऱ्याचे कोणतेही तीन अधिकार लिहा.
6. बेनामी व्यवहार प्रतिबंध कायदा, 2016 अंतर्गत 'बेनामी व्यवहार' परिभाषित करा.
7. ज्येष्ठ नागरिकाची व्याख्या करा.
8. कौटुंबिक न्यायालयांची कर्तव्ये नमूद करा.

II. टीपा लिहा. (कोणतेही २)

(१२ गुण)

1. सप्टिडा संबंध आणि प्रतिबंधित संबंध.
2. हिंदू उत्तराधिकार कायद्यांतर्गत उत्तराधिकारासाठी अपात्रता.
3. विशेष विवाह कायदा, 1954 अंतर्गत रद्द विवाह (Void Marriage)
4. बेनामी व्यवहारांवर बंदी.

III. खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही २)

(१२ गुण)

1. श्रीमती. दिवंगत श्री गिरीराज कुमार यांची कन्या राजौरी देवी (वादी), हिने तिच्या भावांविरुद्ध (प्रतिवादी) विभाजनासाठी आणि खटल्याच्या मालमत्तेतील एक चतुर्थांश वाटा वसूल करण्यासाठी ट्रायल कोर्टात दिवाणी दावा दाखल केला होता. या मालमत्तांमध्ये स्थावर मालमत्ता आणि जंगम मालमत्ता जसे की बँकांमधील ठेवी आणि प्रतिवादींच्या नावे असलेल्या शेअर्समधील गुंतवणूक यांचा समावेश आहे. तिचा वाद असा होता की तिचे वडील सधन होते आणि त्यांनी या मालमत्ता त्यांच्या सोतातून विकत घेतल्या होत्या. ही मालमत्ता तिच्या भावांच्या नावे बेनामी होती. त्यामुळे तिला सर्व मालमत्तेत एक चतुर्थांश वाटा मिळावा.
 - a. केवळ मालमत्ता घेण्यासाठी एखाद्याने दुसऱ्याला दिलेली आर्थिक मदत बेनामी व्यवहार म्हणून ठरवायची? कारण सांगा आणि वर नमूद केलेल्या तथ्यांमध्ये स्पष्ट करा.
 - b. उग्रड खरेदीदार हा खरा मालिक नाही या पुराव्याचा भार कोणावर आहे?
2. कलकीने 2013 मध्ये विश्वसोबत लग्न केले. ते 2020 पर्यंत एकत्र राहत होते. सततच्या भांडणामुळे कलकीने फॅमिली कोर्टात घटस्फोटाचा अर्ज दाखल केला.
 - a. कौटुंबिक न्यायालयाचे उद्दिष्ट काय आहे? या प्रकरणात कौटुंबिक न्यायालयाने कोणती भूमिका घ्यावी.
 - b. समाजकल्याण संस्था आणि समुपदेशक यांच्या संघटना सोबती साठी काय तरतुदी आहेत?

3. सूरज आणि मोहन हे दोन मित्र आहेत ज्यांचा कार अपघातात मृत्यू झाला. पत्नी, मुलगा आणि वृद्ध आई-वडील सोडून सूरजचा मृत्यू झाला. मोहन सुद्धा मरतो पण मृत्युपत्र माग सोडून.
 - a. सूरजच्या बाबतीत मालमत्ता कशी विभाजीत होईल?
 - b. Intestate आणि testamentary succession मध्ये काय फरक आहे?
4. आना आणि बेंजामिन यांचा विवाह ख्रिश्चन विवाह कायदा, 1872 अंतर्गत झाला आहे. त्यांनी विशेष विवाह कायदा, 1954 अंतर्गत परस्पर संमतीने घटस्फोटाची मागणी केली.
 - a. त्यांना विशेष विवाह कायदा, 1954 अंतर्गत घटस्फोट दिला जाऊ शकतो का?
 - b. विशेष विवाह कायदा, 1954 मध्ये परस्पर संमतीबाबत कोणत्या तरतुदी आहेत?

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही ३)

(३९ गुण)

1. भारतात समान नागरी संहितेची गरज त्याची अंमलबजावणीचे फायदे आणि आव्हाने यावर चर्चा करा.
2. हिंदू कायद्याचे प्राचीन आणि आधुनिक स्रोत कोणते? स्पष्ट करा.
3. धर्तुती हिंसाचार कायदा, 2005 अंतर्गत मिळणाऱ्या सबलतींची चर्चा करा.
4. हिंदू उत्तराधिकार कायदा, 1956 अंतर्गत मयत हिंदू पुरुषाच्या मालमतेच्या उत्तराधिकाराशी संबंधित कायद्यांची चर्चा करा.
5. हिंदू अज्ञान व पालकत्व कायदा १९५६ अंतर्गत पालकत्वाचे प्रकार संबंधित केसेस सक्त स्पष्ट करा.

13/12/2023

sem III

4L00217 - 4th Year BLS / LLB (60:40)

Paper / Subject Code: 66912 / Family Law-II

Time- 2 hrs.

Marks-60

1. Attempt the following in two sentences each. (Any Six)

(12)

- Explain adultery.
- Define stridhan.
- Define polyandry.
- State any two types of family.
- Explain what is reunion.
- Who can appoint a testamentary guardian.
- Name any two disqualifications for inheritance of property.
- Define escheat.
- What is urbanisation?
- Define 'Guardian' under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956

2. Write short notes any two of the following:

(12)

- Maintenance Pendent Lite under Hindu Marriage Act, 1955
- Kinds of Guardianship under Hindu Law.
- Judicial separation and decree of divorce.
- Partial partition.

3. Solve any two of the following problems with reasoned answers.

(12)

- Anil a Hindu male aged 18 years married to Sony a Hindu female aged 16 years.
 - What is the status of their marriage?
 - If a child is born by this marriage what rights are available to the child.
- A and B both Hindus dies in an accident. A is survived by his wiodow, son and daughter. B is survived by his mother, father and brother.
 - How will A's property devolve ?
 - How will B's property devolve ?
- Rahul and Bina both Hindus are married to each other under the Hindu Marriage Act. Due to some fight Rahul leaves the matrimonial home. They have two children one son and one daughter, both minors.
 - Who can have guardianship of the children ?
 - Can Bina claim maintenance for herself and her children ?

38254

Page 1 of 4

696BD7FFAEACFB8579E69A46989099B1

- d. Ashok and Tina are married under the Hindu Marriage Act, 1955. Ashok has an adulterous relationship with Meena, his friend and a child is born out of such relationship.
- What action can Tina take against Ashok under the Hindu Marriage Act, 1955.
 - Is the child entitled to inherit Ashok's property ?

4. Attempt any two essay type question from the following :

(24)

- Explain joint family property and separate property in the two schools of Hindu Law.
- Discuss the requisites of a valid adoption under the Hindu Adoption and Maintenance Act..
- Discuss cruelty and desertion as grounds of divorce under the Hindu Marriage Act with relevant case laws.
- Discuss in detail the position, power and duties of a Karta under hindu joint family.

मराठी रुपांतर

वेळ - २ तास

एकूण गुण: ६०

1. प्रत्येकी दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही सहा)

(३२)

- व्यभिचार म्हणजे काय?
- स्त्रीधनाची व्याख्या करा.
- बहुपत्नीत्वाची व्याख्या करा.
- कुटुंबाचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा.
- पुनर्मिलन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
- कोण मृत्युपत्र पालक नियुक्त करू शकतो?
- मालमत्तेच्या वारसासाठी कोणत्याही दोन अपात्रतेची नावे द्या.
- Escheat परिभाषित करा.
- शहरीकरण म्हणजे काय?
- हिंदू अज्ञान आणि पालकत्व कायदा, 1956 अंतर्गत 'पालक' ची व्याख्या करा

2. खालीलपैकी कोणतेही दोन टिपा लिहा:

(12)

- हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत मेटेनन्स पेंडेंट लाइट
- हिंदू कायद्यांतर्गत पालकत्वाचे प्रकार.
- न्यायिक पृथक्करण आणि घटस्फोटाचा हुकूम.
- आंशिक विभाजन.

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन समस्या तर्कसंगत उत्तरांसह सोडवा.

(12)

- 18 वर्षे वयाच्या अनिल या हिंदू पुरुषाने सोनी या 16 वर्षांच्या हिंदू महिलेशी विवाह केला.
 - त्यांच्या लग्नाचे स्थान काय आहे?
 - या विवाहामुळे मूल जन्माला आले तर मुलाला कोणते अधिकार उपलब्ध आहेत.
- A आणि B दोन्ही हिंदूंचा अपघाती मृत्यू होतो. A च्या पश्चात पत्नी, मुलगा व मुलगी असा परिवार आहे. B च्या पश्चात आई, वडील आणि भाऊ असा परिवार आहे.
 - A ची मालमत्ता कशी विभाजीत होईल?
 - B ची मालमत्ता कशी विभाजीत होईल?

c राहुल आणि बिना या दोन्ही हिंदूंनी हिंदू विवाह कायदानुसार एकमेकांशी लग्न केले आहे. क्राही भांडणामुळे राहुल वैवाहिक घर सोडतो. त्यांना दोन मुले- एक मुलगा आणि एक मुलगी आहे. दोघेही अल्पवयीन आहेत.

i मुलांचे पालकत्व कोणाकडे असू शकते?

ii बीना स्वतःच्या आणि तिच्या मुलांसाठी देखभालीचा दावा करू शकते का?

d अशोक आणि टीना यांचा विवाह हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत झाला. अशोकचे मीना, या त्याच्या मैत्रीणी सोबत व्यभिचारी संबंध आहेत आणि या नात्यातून एक मूल जन्माला आले आहे.

i हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत टीना अशोकवर काय कारवाई करू शकते.

ii अशोकच्या मालमतेवर मुलाचा वारसा हक्क आहे का?

4. खालीलपैकी कोणतेही दोन निबंधात्मक स्वरूपाची उत्तरे लिहा :

(24)

a हिंदू कायद्याच्या दोन प्रणाली अंतर्गत संयुक्त कुटुंब मालमत्ता आणि स्वतंत्र मालमत्ता स्पष्ट करा.

b हिंदू दत्तक व देखभाल कायदांतर्गत वैध दत्तक घेण्याच्या आवश्यक बाबींची चर्चा करा.

c हिंदू विवाह कायदांतर्गत घटस्फोटाचे कारण म्हणून क्रूरता आणि त्याग यावर संबंधित केस कायदांसह चर्चा करा.

d हिंदू संयुक्त कुटुंबांतर्गत कर्त्याचे स्थान, अधिकार आणि कर्तव्ये यांची तपशीलवार चर्चा करा.

21/11/22

Paper / Subject Code: 66902 / Family Law - II

OP: 10011099

UB-II

(Time : 2 hours)

(Total marks - 60)

- N.B :** 1. All questions are compulsory
2. Figures to the right indicate full marks

Q 1. Answer any SIX of the following in not more than two sentences : (12)

- 1) When can a Hindu spouse get a Decree for Restitution of Conjugal Rights ?
- 2) What is meant by 'Sanskritisation'?
- 3) What is meant by Constructive Desertion ?
- 4) What are the rights of a Child in the Womb ?
- 5) What is Obstructed heritage ?
- 6) State difference between Aganate and Cognate.
- 7) Who is eligible for Adoption under Hindu Adoption & Maintenance Act, 1-1956?
- 8) What is the difference between Patrilineal and Matrilineal Family?
- 9) Explain Impartible Estate. Give two examples of Impartible Estate.
- 10) What is the doctrine of factum valet ?

2, Write short notes on any TWO of the following :

- 1) Divorce by mutual consent under Hindu Marriage Act, 1955
- 2) Welfare of Minor to be paramount consideration.
- 3) Need for implementing a Uniform Civil Code
- 4) Jurisdiction of Family Court.

3. Answer any TWO of the following (Give reasons for your answers) :

1) Mohan dies intestate, leaving a son, his widow, mother, and brother -

- i. How will Mohan's property devolve on these relatives?
- ii. If Mohan had only father, mother, brother, and sister, then how would his property devolve upon them?

2) Aman, a Hindu male, married Vidya as per Hindu Rites. A son, Vihar is born to them.

Later Aman abandons Vidya and marries sarita.

- i. What is the status of second marriage of Aman?
- ii. What are the rights available to Vidya and her son, Vihar under Hindu Marriage Act, 1955?

QP: 10011099

3) Ashok, a Hindu male, married to Asha, a Hindu female under the Hindu Marriage Act, 1955. Thereafter a son 'S' is born to them. After 2 years of marriage, Ashok changes his religion.

- i. Who is entitled to Divorce on the ground of such conversion?
- ii. In this case who will be natural guardian of 'S'?

4) Amar, a common ancestor constitutes a Mitakshar Coparcenary with his two sons Ameet and Sumit. Ameet has one daughter and Sumit has two sons.

- i. What are the rights of the children of Ameet and Sumit in the coparcenary?
- ii. If Ameet was an Advocate, will his earnings as an Advocate be part of the coparcenary property? Explain.

Q4. Answer any TWO of the following :

- 1) Write a note on position and powers of a karta in Hindu Joint Family. (24)
- 2) Explain in brief the capacity of a Hindu female to take a child in adoption under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956.
- 3) Explain in brief the changes brought about by Hindu Succession (Amendment) Act, 2005.
- 4) Briefly explain the evolutions of the institution of marriage and discuss the conditions of a valid Hindu Marriage under the Hindu Marriage Act, 1955.

QP: 10011099

(वेळ : २ तास)

(गुण : ६०)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य असून सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(२) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र १. खालीलपैकी कोणत्याही सहा ची उत्तरे दोन वाक्यात द्या १२
१. हिंदू पती/पत्नीला वैवाहिक हक्कांच्या पुनर्स्थापनेसाठी डिक्ली कधी मिळू शकते?
 २. संस्कृतिकरण म्हणजे काय?
 ३. रचनात्मक त्याग म्हणजे काय?
 ४. गर्भातील बालकाचे हक्क काय आहेत?
 ५. अबाधित वारसा म्हणजे काय?
 ६. ऑगनेट आणि कॉग्नेमधील फरक सांगा
 ७. हिंदू दत्तक आणि देखभाल कायदा, १९५६ अंतर्गत दत्तक घेण्यासाठी कोण पात्र आहे?
 ८. पितृवंशीय आणि मातृवंशीय कुटुंबात काय फरक आहे?
 ९. अभेद्य इस्टेट समजावून सांगा. इंपार्टिबल इस्टेटची दोन उदाहरणे द्या
 १०. फॅक्टम व्हॅलेटची शिकवण काय आहे?

- प्र २. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. १२
१. हिंदू विवाह कायद्यांतर्गत सहसंमतीने घटस्फोट.
 २. अल्पवयोनांचे कल्याण सर्वपरी महत्वाचे.
 ३. समान नागरी संहिता लागू करण्याची गरज
 ४. कौटुंबिक न्यायालयाचे अधिकार क्षेत्र.

- प्र ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे द्या (तुमच्या उत्तरांची कारणे सांगा) १२

१. मोहन मृत्युपत्र न करता मरण पावला. त्याच्या पच्यात एक मुलगा, त्याची विधवा, आई आणि भाऊ आहे.
अ) मोहनची मालमत्ता या नातेवाईकांना कशी विभागली जाणार?
ब) मोहनचे फक्त वडील, आई, भाऊ आणि बहीण असते तर त्याची मालमत्ता त्यांच्यावर कशी विभागली जाणार?

२. अमन या हिंदू पुरुषाचा हिंदू रूढीप्रमाणे विद्याशी विवाह झाला. त्यांना विहार नावाच्या मुलास जन्म दिला. त्यानंतर अमन विद्याला सोडून देतो आणि सरीताशी दुसरे लग्न करतो.

- अ) अमनच्या दुस-या लग्नाची स्थिती काय?

QP: 10011099

ब) हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत विद्या आणि तिचा मुलगा विहारला कोणते अधिकार आहेत?

३. अशोक या हिंदू पुरुषाचे अशा या हिंदू स्त्रीशी विवाह हिंदू विवाह कायदा १९५५, नुसार पार पडला. त्यानंतर त्यांना एक "स" नावाचा मुलगा झाला. लग्नाच्या २ वर्षांनंतर अशोक त्याचा धर्म बदलतो.

अ) अशा धर्मांतराच्या आधारावर घटस्फोट घेण्यास कोण पात्र आहे?

ब) या परिस्थिती मध्ये 'स' चा नैसर्गिक पालक कोण असेल?

४. अमर, जो मिताक्षरा भागीदारी मध्ये भागीदार आहे, त्याची दोन मुले अमित आणि सुमित आहेत.

अ) अमित आणि सुमित यांच्या मुलांचे भागीदारमध्ये काय हक्क आहेत?

ब) जर अमित हा वकिल होता, तर त्याची वकिलाची कमाई भागीदारी मालमत्तेचा भाग असेल का?

प्र ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या.

२४

१. हिंदू संयुक्त कुटुंब पद्धतीतील कर्त्याचे स्थान व अधिकारवर टीप लिहा.

२. हिंदू दत्तक आणि देखभाल कायदा, १९५६ अंतर्गत दत्तक घेण्यासाठी हिंदू स्त्रीची क्षमता थोडक्यात स्पष्ट करा.

३. हिंदू वारस कायदा, २००५ मध्ये करण्यात आलेले बदल थोडक्यात स्पष्ट करा.

४. विवाहसंस्थेची उत्क्रांती थोडक्यात स्पष्टीकरण करा आणि हिंदू विवाह कायदा १९५५ अंतर्गत वैद्य विवाहासाठी आवश्यक अटी लिहा.

10/2/2022

LLB SYLLB Sem III

Paper / Subject Code: 66812 / Family Law-II

[Time: 2 Hours]

[Marks: 60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Total marks are indicated to the right

1. Answer any SIX of the following in not more than two sentences : 12

1. Mention any two acts amounting to Glorification of Sati under The Commission of Sati (Prevention) Act, 1987.
2. What do you mean by Westernisation?
3. What is the object of the Family Courts Act, 1984?
4. When does a person become disqualified to act as a Natural Guardian under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956?
5. When a Hindu wife is disqualified to claim maintenance from her husband under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956?
6. What do you understand by Unobstructed Heritage?
7. What is the difference between Patriarchal and Matriarchal Family?
8. What is Escheat?
9. Mention any two rights of a coparcener.
10. State any two disqualifications to Succession of Property, under the Hindu Succession Act, 1956?

2. Write short notes on any TWO of the following : 12

1. Existing Legislative Provisions as to Settlement of Spousal Property
2. Need for Uniform Civil Code
3. Karta
4. Maintenance of a Widowed Daughter-in-Law

3. Answer any TWO of the following (Give reasons for your answer): 12

1. Mr. X, a Hindu male dies intestate leaving behind son, daughter, daughter of predeceased daughter of predeceased daughter and brother 'B'.
 - i. How X's Property will devolve after his death?
 - ii. If brother 'B' has committed murder of Mr. X, then how much share he is entitled to inherit from Mr. X?

2. Riya got married to Amit under the Hindu Marriage Act, 1955. Amit's mother started demanding a Diamond set and Rs. 5,00,000 /- in cash as Dowry. Riya's father had no option but to fulfil the demand and gave the same to Amit's mother.
 - i. What is the punishment to which Amit's mother can be made liable?
 - ii. What is the remedy available to Riya under the Hindu Marriage Act, 1955?
3. Ashok and Sarita are married under the Hindu Marriage Act, 1955. Ashok has an adulterous relationship with Freya, his friend and a child is born out of such relationship.
 - i. What action can Sarita take against Ashok under the Hindu Marriage Act, 1955?
 - ii. Is the child entitled to inherit Ashok's property? Explain.
4. Amar while a bachelor adopted a son 'S'. Asha, while unmarried, adopted a daughter 'D'. Amar and Asha then married each other.
 - i. After marriage can Amar adopt a daughter? Explain with reasons.
 - ii. What is the relationship between Amar and 'D' and between Asha and 'S'?

4. Answer any TWO of the following :

24

1. Discuss the provisions under Hindu Succession Act, 1956 governing intestate succession to the property of a Hindu female.
2. Who can appoint a Testamentary Guardian under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956 and discuss in brief Powers of Testamentary Guardian.
3. Explain the grounds of divorce available to a wife under the Hindu Marriage Act, 1955.
4. What is partition under Mitakshara Law? Who are entitled to share on partition and what is the effect of partition?

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजव्या हाताला लिहीलेले गुण एकूण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही सहाची उत्तरे दोन वाक्यात द्या. १२
१. कमिशन ऑफ सती (प्रतिबंध) कायदा, १९८७ अंतर्गत सतीचा गौरव केल्याच्या कोणत्याही दोन कृत्यांचा उल्लेख करा.
 २. पाश्चिमात्यिकरण म्हणजे काय?
 ३. कौटुंबिक न्यायालय कायद्याचा उद्देश काय?
 ४. हिंदू अल्पसंख्यांक आणि पालकत्व कायदा, १९५६ अंतर्गत एखादी व्यक्ती नैसर्गिक पालक म्हणून काम करण्यास कधी अपात्र ठरते?
 ५. हिंदू दत्तक व देखभाल कायदा, १९५६ अन्वये हिंदू पत्नीला तिच्या पतीकडून भरण पोषणासाठी केव्हा अपात्र ठरवले जाते?
 ६. अबाधित वारस द्वारे तुम्हाला काय समजते?
 ७. पितृसत्ताक आणि मातृसत्ताक कुटुंब मध्ये काय फरक आहे?
 ८. Escheat म्हणजे काय?
 ९. भागीदाराचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
 १०. हिंदू उत्तराधिकार अधिनियम, १९५६ अंतर्गत मालमत्तेच्या उत्तराधिकारासाठी दोन अपात्रता सांगा?

- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. १२
१. पती-पत्नी मालमत्तेच्या सेटलमेंटसाठी विद्यमान वाधानिक तरतुदी
 २. समान नागरी कायद्याची गरज
 ३. कर्ता
 ४. विधवा सुनेचा सांभाळ

- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे द्या. (तुमच्या उत्तरांची कारणे सांगा) १२
१. श्री. X, एक हिंदू पुरुष मुलगा, पूर्व दिवंगत मुलीची मुलगी आणि भाऊ 'B' यांना मागे सोडून मृत्युमुखी पडतो.
 - i. त्याच्या मृत्युनंतर X ची मालमत्ता कशी विभागली जाईल?
 - ii. जर भाऊ 'बी' ने मिस्टर एक्सचा खून केला असेल, तर त्याला मिस्टर एक्सच्या संपत्तीचा किती वाटा मिळेल.

२. रियाचे लग्न अमित बरोबर हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत झाले. अमितच्या आईने डायमंड सेट आणि रु. ५, ००,०००/- हुंडा म्हणून रोख मागितले. रियाच्या वडिलांकडे मागणी पूर्ण करण्याशिवाय पर्याय नव्हता आणि त्यांनी ती अमितच्या आईला दिली.
- अमितच्या आईला कोणती शिक्षा होऊ शकते?
 - हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत रियाला कोणते पर्याय उपलब्ध आहेत?
३. अशोक आणि सरीता यांचा विवाह हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत झाला आहे. अशोकचे प्रेयाशी, त्याचा मैत्रिणीशी व्याभिचारी संबंध आहेत आणि अशा संबंधातून एक मूल जन्माला आले आहे.
- हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत सरीता अशोकवर काय कारवाई करू शकते?
 - अशोकच्या मालमत्तेवर मुलाचा वारसा हक्क आहे का? स्पष्ट करा.
४. अमरने बॅचलर असताना एक मुलगा 'S' दत्तक घेतला. आशा, अविवाहित असताना, 'D' मुलगी दत्तक घेतली. त्यानंतर अमर आणि आशाने एकमेकांशी लग्न केले?
- लग्नानंतर अमर मुलगी दत्तक घेऊ शकतो का? कारणांसह स्पष्ट करा.
 - अशोक व 'डी' आणि आशा व 'एस' यांच्यात संबंध काय आहे?

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या.

२४

- हिंदू वारसा कायदा १९५६ अंतर्गत महिलांचे संपत्तीचे मृत्युपत्राविना वाटप करण्याचे काय नियम आहेत.
- हिंदू मायनोरिटी आणि पालकत्व कायदा, १९५६ अंतर्गत टेस्टमेंटरी गार्डियन कोण नियुक्त करू शकतो आणि टेस्टमेंटरी गार्डियनच्या थोडक्यात अधिकारांवर चर्चा करा.
- हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत पत्नीसाठी उपलब्ध घटस्फोटाचे कारणे स्पष्ट करा.
- मिताक्षरा कायदानुसार विभाजन म्हणजे काय? विभाजनानंतर मालमत्ता घ्यावयास कोण हक्कदार आहेत आणि विभाजनाचा परिणाम काय असतो.
